

[Fuglsang.]

den praktiske nytte af al det militære hemmelighedskræmmeri i fredstid, som det giver udtryk for, så meget mere som vi i hvert fald deler disse såkaldte militære hemmeligheder med alle Atlantmagterne. Det nyttige i det er svært at se.

Derimod er det ganske givet rigtigt, at lovforslagets gennemførelse vil kunne være til skade for os, ikke blot — som det er fremhævet — for enkeltpersoner, men også samfundsmæssigt set for hele den tekniske udvikling her i landet. Det vil være risikabelt at vedtage en lov, der i en grad, som det er tilfældet her, giver militæret ret til at frasortere patenter, som eventuelt vil kunne bruges i militæret, men som samtidig hindrer eventuelle tekniske fremskridt i at blive udnyttet i det civile liv. Der er faktisk, således som lovforslaget er formuleret, ikke det tekniske fremskridt af betydning med hensyn til maskiner, motorer o. s. v., der ikke kan karakteriseres som — som det hedder i § 1 — fremgangsmåder til fremstilling af krigsmateriel. Jeg tænker bl. a. på den skade, som den slags hemmelighedskræmmeri kan forvolde og eventuelt allerede har forvoldt med hensyn til udviklingen af den fredelige udnyttelse af atomkraften, og dermed kan jeg meget klart melde mig blandt dem, der ser med modvilje på lovforslagets gennemførelse.

J. M. Pedersen: Et lovforslag svarende til det foreliggende var jo også til behandling i fjor. Det kom ikke længere end til udvalgsbehandling; om det skyldes mangel på tid eller mangel på interesse fra det høje tings medlemmer, kan jeg ikke sige. På mit partis vegne udtalte jeg i fjor, at vi ikke ville tage stilling til det, før vi så, hvad der kom ud af udvalgsarbejdet. Der har været holdt nogle møder i udvalget. Hvad der har været drøftet, kender mit parti ikke noget til, da vi ikke havde nogen repræsentant med i udvalget, men der er indtil dato ikke kommet stort andet ud af det, end at det navn, der skal nedsættes, er udvidet med et medlem, som skal vælges af justitsministeren. Vi kan endnu ikke se, hvor det bærer hen, og derfor vil jeg hen vise til mine udtalelser ved første behandling i fjor og igen i år sige, at vi vil vente

med at tage stilling til lovforslaget, til vi ser resultatet af udvalgsarbejdet.

Ministeren for handel, industri og søfart (Lis Groes): Jeg vil gerne takke de forskellige ordførere ikke så meget for den velvilje, der er vist, som for de givne tilsagn om fortsat behandling af lovforslaget.

Med hensyn til, om der, som det er blevet sagt, skulle ligge en særlig udfordring i mit ønske om velvilje i den fortsatte behandling, vil jeg gerne fremhæve, at jeg ikke har forestillet mig, at denne velvilje skulle være større, end det var muligt for de ærede medlemmer af udvalget at vise. Jeg er fuldstændig klar over — hvad jeg også gav udtryk for, da vi behandlede det tilsvarende lovforslag for 8 måneder siden — at det er et meget ømfindtligt område, vi beskæftiger os med. Jeg kan fuldt ud tiltræde, at industrien og videnskaben nødig skulle generes af denne lovgivning, og jeg vil gerne slutte disse få bemærkninger med et tilsagn om velvilje til også at tage ændringsforslag i betragtning, således at vi kan få det bedst mulige ud af lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Lund Jensen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i beværterloven.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 57, fremsættelsen i tidenden sp. 28).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Axel Iyan Pedersen: Det forslag til lov om ændringer i beværterloven, som den højtærede handelsminister har genfremsat, er enslydende med det i sidste folketings-

[Axel Ivan Pedersen.]

samling fremsatte lovforslag, der har været underkastet et grundigt og sagligt udvalgsarbejde, som man dog ikke nåede til vejs ende med inden folketingsårets udløb — hvad vel heller ingen havde ventet.

Jeg kan om det foreliggende lovforslag henvise til de bemærkninger, jeg fremsatte, da sagen sidst var til behandling, og jeg kan tilføje, at udvalgsarbejdet — så langt det nu var muligt at komme frem — bærer præg af en god vilje fra alle sider til at nå et resultat, der i lige grad tilgodeså de erhvervsmæssige og de ædruelighedsmæssige interesser, og jeg tror, jeg med rette kan sige, at udvalgets interesse for de sidstnævnte ikke var den mindste, idet der var et udbredt ønske i udvalget om at komme misbrug til livs, såvel misbrug af stærke drikke som udnyttelse af dem, der begår misbrug.

I den forbindelse kan jeg ikke undlade at pege på, at udvalget meget indgående har drøftet spørgsmålet om restauratørers og serveringspersonales ansvar i henhold til bestemmelserne i beværterlovens § 33, stk. 2. Det ligger på overvejelsesens stadium, hvad der på dette område bør ske; der er nemlig noget utiltalende i at losse en beruset person ud på gaden, når hans penge er sluppet op, og så lade ham skøtte sig selv, indtil politiet, forhåbentlig inden han har forvoldt færdselsulykker eller ulykker på sig selv eller andre, tager sig af ham og sætter ham i detentionen. Det burde også overvejes, om det ikke skulle indskræpes politiet i alle disse tilfælde at foretage en efterforskning med påfølgende ansvarsplacering. Men nægtes kan det ikke, at det ret hurtigt stod udvalget klart, at de ædruelighedsmæssige problemer og misbrugenes bekæmpelse ikke kan klares alene gennem ændringer i beværterloven. Der spiller også andre faktorer ind. Jeg tænker ikke alene på det beskatningsproblem, jeg pegede på sidste gang; jeg tænker også på problemet „berusede motorkørere“. Det kan ikke løses over beværterloven; men det bør

naturligvis ikke afholde os fra at beskæftige os med dette alvorlige problem, som nogle, på grund af en hidtil alt for mild domspraksis, tager sig temmelig let. Det er dog sådan, at i større og større dele af befolkningen rejser sig kravet om langt strengere straffe for motorkørsel i beruset tilstand, og det er baggrunden for, at jeg rejser spørgsmålet her i forbindelse med behandlingen af det foreliggende lovforslag om ændringer i beværterloven; vi kan nemlig ikke løse det gennem denne lovgivning — jeg fristes til at sige desværre, for jeg hører selv til dem, der holder på, at betingelsen for overhovedet at føre et motorkøretøj må være den, at man er absolut ædru. Et motorkøretøj i en beruset førers hånd er farligere end en revolver i en forbryders, fordi den sidstnævntes eventuelle ugering dog, når alt kommer til alt, beror på en viljeshandling.

Lad mig med disse bemærkninger tilsige mit partis fortsatte vilje til velvillig og saglig behandling af det foreliggende lovforslag, som jeg ved overgangen til anden behandling skal tillade mig at foreslå henvist til et 17 mands udvalg.

Anker Lau: Da mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Vagn Bro, som bekendt er forhindret i at være til stede, skal jeg i hans sted sige et par ord om det foreliggende lovforslag. Jeg kunne i og for sig nøjes med at henvise til sidste års behandling, da jeg stort set er enig i de synspunkter, det ærede medlem hr. Vagn Bro dengang fremsatte — det gælder alle problemerne i forbindelse med forsamlingshuse og marketenderier, beskyttelse af hotelnavnet o. s. v. — men alligevel er der enkelte punkter, der for mig ser ud som, man kunne måske sige mindre skønhedsfejl, og som jeg gerne vil sige et par ord om.

Der står således i lovforslagets § 20:

„Bevillingshaveren er ansvarlig for sine medhjælperes overtrædelse af forskrifterne i dette stykke“

— og dermed punktum. Jeg synes, det er en for kategorisk placering af ansvaret i

[Anker Lau.]

enhver sag; det strider, om jeg så må sige, mod min samvittighed at have en så kategorisk bestemmelse i en lov som denne. Det er ikke min hensigt at ville frakende bevillingshaveren ansvaret, men det kan heller ikke være meningen helt at tage ansvaret bort fra hans medarbejdere. Jeg vil derfor henstille, at udvalget finder frem til en sådan formulering af dette punkt, at man ikke svækker ansvarsfølelsen, hverken hos indehaveren af bevillingen eller hos hans medarbejdere.

Det forekommer mig også at være udtryk for en kedelig deklassering af et erhvervs udøvere, at man vil udelukke restauratørerne fra medlemskab af de kommunale bevillingsnævn. Der er her en sagkundskab, som ikke kan undværes, men selvfølgelig skal en mand ikke deltage i bedømmelsen af sin egen sag. Man kunne dog heller ikke tænke sig at udelukke importører fra vareudvekslingsudvalget — og det ville det jo egentlig svare til. Jeg synes, det vil være rigtigt at benytte sig også af den sagkundskab, der her er tale om.

I øvrigt er der måske lidt rigeligt med bemyndigelser til ministeren i lovforslaget. Jeg er ikke nogen ven af sådanne mere eller mindre generelle bemyndigelseslove. Jeg synes, det må være muligt i en lov at give generelle bestemmelser f. eks. om, hvad der kræves for at have ret til at bruge betegnelsen „hotel“. Det bør ikke overlades til en minister eller til embedsmænd, eller hvem det nu er, at opstille regler, der kan gøres så detaljerede, at man faktisk kan bestemme, hvem der må, og hvor han må. Det har altid stridt mod min opfattelse af, hvad der er en embedsinstitutions opgave. Der må opstilles generelle regler, som befolkningen så må rette sig efter.

Ved gennemlæsningen af referatet af lovforslagets behandling i fjor lagde jeg mærke til, at et enkelt område blev inddraget i diskussionen uden egentlig foranledning i selve lovforslaget. Jeg tror, det var det ærede medlem hr. Axel Ivan Pedersen og vistnok også det ærede medlem hr. Weikop, der var inde på, at der i forbindelse med smørrebrødsfabrikker kunne drives visse virksomheder; man skulle samtidig kunne sælge kaffe og svagt øl — måske også stærkt øl — og det skulle gøres uden bevilling.

Jeg er ikke nogen stor ven af bevillinger i det hele taget, men sagen er ikke så enkel. For mig at se er hele dette spørgsmål noget i familie med de bestræbelser, der går ud på at ændre § 26 i næringsloven. Resultatet kunne blive, at der opstod kædebutik-koncerner, hvilket ville kunne få uanede følger for den mellemstand, som nu trives på dette område af næringslivet, og så ville man ad åre få at se en „mælkeordning“ for restaurationer! Denne udvikling er ikke ukendt på en række områder. Jeg siger det ikke for at diskutere, men for at også disse betragtninger kan indgå i overvejelserne, hvis sagen skal drøftes i udvalg.

I denne forbindelse skal jeg som min sidste bemærkning nævne endnu en skønhedsfejl. Det vedrører forholdet mellem de kooperative marketenderier og de private marketenderier. Det må vel være meningen at tilstræbe en ligestilling af de to former, naturligvis således forstået, at et marketenderi ikke skal være hverken købmandshandel eller vinhandel. I øvrigt er det erhverv, man her beskæftiger sig med, jo hårdt ramt, og jeg mener, der må tages rimeligt hensyn til dette erhverv, uden at man naturligvis svækker arbejdet for større ædruelighed og ordnede forhold på hele området. Vi ved alle sammen, hvor stor en rolle skatter og afgifter spiller for restaurationsbesøget; det er ikke noget, der kan ordnes ved hjælp af det foreliggende lovforslag, men jeg synes, man må have lov at nævne det ved denne lejlighed. Når et erhverv er i nød, når der er usunde forhold på en række områder, tror jeg også, man vil kunne finde en hel del af årsagerne i beskatningsforholdene. Når man så yderligere tænker på det hensyn, der må tages til turisterne, til hele rejselivet, der har nået en så stor udfoldelse i vore dage, skulle man synes, det en dag måtte blive muligt i alt fald at forsøge på at finde frem til en forenkling af disse skatteproblemer, ligesom finde en større balance mellem de forskellige skatteformer på dette område, således at erhvervets krav og forhåbninger til nogenlunde rimelige vilkår for det vil kunne imødekommes.

Med disse korte bemærkninger om enkelte spørgsmål skal jeg tilsige mit partis velvillige behandling af lovforslaget i det kommende udvalg.

Weikop: Jeg skal ganske afholde mig fra at gentage mine udtalelser fra den behandling af lovforslaget, som fandt sted, da det første gang var til forhandling; her er jo tale om en genfremsættelse. Jeg skal derfor heller ikke tale om det, der ikke vedrører loven — det, som det ærede medlem hr. Anker Lau var inde på, beskatningsforholdene. Siden lovforslaget første gang blev fremsat, har der i udvalget været forskellige overvejelser i gang, ligesom der i erhvervskredse har været drøftet forskellige af de forhold, som bl. a. det ærede medlem hr. Anker Lau pegede på — det er ikke noget nyt — og som vi, der har arbejdet med lovforslaget, kender så udmærket, bl. a. ansvarsbestemmelsen, bestemmelsen om, hvem der skal sidde i beværterbevillingsnævnene, eller spørgsmålet om retten til at føre navnet „hotel“.

Jeg forstår det således, at den højtærede minister ikke siden sidst, selv efter den drøftelse, der har fundet sted, har fundet anledning til her ved genfremsættelsen at foreslå ændringer i lovforslaget. Jeg synes ikke, der er noget at sige til, at den højtærede minister vil vente, indtil drøftelserne er tilendebragt, for at vi så eventuelt derefter kan komme frem til fornuftige ændringer. Derfor kan jeg kun sige, som jeg også sagde sidst, at vi, skønt vi har betæneligheder af forskellig art, for vort vedkommende tilsiger lovforslaget velvillig behandling; vi vil i udvalget fremkomme med vore indvendinger og bemærkninger, og det skal jeg ikke trætte den høje forsamling med i dette øjeblik.

Aage Fogh: Jeg har i og for sig ikke noget nyt at føje til de bemærkninger, jeg fremsatte ved lovforslagets behandling i fjor. Jeg har deltaget i udvalgsarbejdet og har her fået bestyret den opfattelse, at det ville være særdeles heldigt og formålstjenligt, om man, samtidig med at man ændrede beværterloven, også kunne ændre reglerne for spiritusbeskatningen. Det er mit bestemte indtryk, at en meget stor part af de vanskeligheder, vi møder i forbindelse med beværterloven, stammer fra den uensartede skat, vi har på spiritus, og da det samtidig er en kendsgerning, at den form, vi har for restaurationsskat, er meget lidt anvendelig og næsten umulig at kontrollere,

vil jeg meget henstille til den højtærede minister, at vi overvejer, om ikke det vil være praktisk at løse de to problemer samtidig.

Jeg gør opmærksom på, at restaurations-skatten har vist sig i praksis ikke at kunne holde. Desværre er det sådan — det må erkendes — at hvor toldvæsenet har foretaget en virkelig undersøgelse, har det i hvert tilfælde i enkelte byer været ude for, at alle restauratørerne er faldet ved undersøgelserne om overtrædelser. En lov af denne karakter synes jeg ikke man kan være bekendt at opretholde. Når man har en lov med så mange penge i, som restaurations-skatten giver, ca. 100 mill. kr., og den viser sig at være så vanskelig at kontrollere, synes jeg, man må gå til ændringer. Der kunne også gives mange eksempler på, at netop denne lovgivning har andre uheldige følger, smugdrikkeri, og hvad dertil hører.

Jeg vil derfor på det kraftigste henstille, at man under forhandlingerne om denne lov overvejer, om ikke en hel del af de problemer, vi her møder, naturligt kunne løses i forbindelse med en ændring af spiritusbeskatningen. Det, jeg her for mit vedkommende vil tilstræbe, er en skat ved kilden, således at vi kan undgå alt det andet posekiggeri og foranstaltninger, som alligevel ikke kan gennemføres i praksis.

Alvilda Larsen: Jeg har egentlig også den opfattelse, som er kommet til udtryk her igennem bemærkningerne fra det ærede medlem hr. Aage Fogh, at den virkelige baggrund for de ændringer til beværterloven, som vi behandler, er at finde i restaurationserhvervets vanskeligheder. Det er den særlige omsætningsskat, som er pålagt varer nydt på restaurant, som har ramt erhvervet meget hårdt. Den forringede købekraft i befolkningen viser sig selvsagt ikke mindst derved, at restaurationsbesøg og lignende sløjfes. Restauratørernes indsats for at overvinde deres vanskeligheder — det fremgår jo af kommissionsbetænkningen, at de har ført en meget hård kamp — er fuldt forståelig og berettiget. Så er spørgsmålet, om de ændringer i beværterloven, der behandles nu, virkelig vil betyde en hjælp til restauratørerhvervet. Det mener vi ikke de vil. Det er ikke foranstaltninger, som virkelig kan lette forholdene, hverken øjeblikkelig eller på længere sigt.

[Alvilda Larsen.]

En afgørende hjælp ville det være at afskaffe eller i hvert fald kraftigt nedsætte omsætningsafgiften. Det er på en sådan løsning af vanskelighederne, at kræfterne må sættes ind. Mit parti kan bidrage til et sådant skridt. Vi har hele tiden været modstandere af den særlige omsætningsafgift og har i sin tid stemt imod den, og da der er flere ordførere fra andre partier, der har udtalt sig imod den, vil jeg tro, at der på nuværende tidspunkt foreligger en mulighed for, at man skulle kunne nå frem ad denne vej.

Jeg ved ikke, i hvor høj grad dette spørgsmål har været diskuteret i det udvalg, der blev nedsat, da loven sidste gang blev behandlet, og jeg vil i hvert fald spørge, om ikke man kan høre nyt med hensyn til, om finansministeren nu er venligere stemt over for en lempelse af skatten. Vi kan i hvert fald ikke medvirke til at afbøde en uretfærdighed på ét område ved at skride til ændringer, der blot betyder, at skatten pålægges nye områder, som der jo er fare for, og at man påtvinger andre erhverv vanskeligheder, hvilket jo vil ske ved f. eks. at inddrage visse selskabslokaler under beskattningen eller at indskrænke marketenderiernes rettigheder. Ved at koncentrere sig om disse områder er restauratørerne hoppet over, synes jeg man kan sige, hvor gærdet er lavest. Fordi de føler sig dårligt behandlet af staten, behøver de ikke at bidrage til, at også andre bliver det, og det er det, de i første omgang vil opnå.

Nu er jeg ikke i tvivl om, at afholdsfolk og andre er meget glade for sådanne ændringer, idet de mener, at de vil fremme ædrueligheden. Man har jo lov til at have en sådan opfattelse. Jeg tror imidlertid ikke, at man ved den slags ændringer, der indtager nye områder og varer under beskattningen, vil fremme ædrueligheden. Den fremmes, tror jeg, kun ved, at man skaber tilstrækkeligt trykke sociale og økonomiske kår, som kan medvirke til, at misbruget af alkohol hører op. Derimod tror jeg, at der følger andre ulemper og uheldige ting med at lade restauratørhvervet alene slås med vanskelighederne, idet jeg tror, at mange restauratører vil prøve at overvinde vanskelighederne på den måde, at de vil skaffe sig dækning for indtægtstab eller nedgang i

restaurationsbesøget ved at forringe standarden i restauranten, ved kvalitetsforringelser og lignende, og det mener jeg ville være en meget, meget uheldig udvikling.

Jeg mener, at man bør forstærke anstrengelserne for at få staten til at nedsætte skatten, og jeg har den forhåbning efter al den sympati, man har vist, i hvert fald efter den modvilje mod skatterne, som er blevet udtalt her i dag, at der skulle være reelle muligheder for en løsning som den, jeg antyder her, og som jeg også tror vil betyde mest for erhvervet.

Med hensyn til marketenderiernes forhold skal jeg ikke gentage, hvad jeg sagde, da vi behandlede loven i sidste samling, men kun understrege det ønskelige i, at man i udvalget ser nærmere på en anden fremgangsmåde end den, den foreslåede ændring anviser til løsning af spørgsmålet om marketenderierne. Jeg finder det hensigtsmæssigt, at man tilstræber, at arbejderne i virksomhederne selv får lov til at ordne spørgsmålet både med hensyn til, hvorvidt der skal være adgang til at købe snaps, med hensyn til kreditgivning og med hensyn til, hvorvidt gæld, stiftet i marketenderiet, skal kunne afvikles ved løntilbageholdelse.

Der er ingen grund til at etablere et sådant formynderskab, som der her er tale om, fordi 5 pct. ikke kan holde hus med deres eget liv eller penge. Lad arbejderne selv bestemme; det gøres i øvrigt i mange virksomheder, hvor man kammeratligt afgør, hvad man i fællesskab kan blive enig om er den bedste løsning. Sådanne kammeratlige afgørelser bøjer man sig langt hellere for og langt lettere for, og jeg tror i det hele taget, at resultatet bliver bedre, medens de ændringer, man foreslår på disse områder, kun vil medføre unødvendig irritation.

Jeg skal ikke komme med yderligere bemærkninger, men henvise til mine bemærkninger i sidste samling. Kun ville jeg spørge den højtærede minister, hvordan det forholder sig med to områder i loven, som jeg ikke beskæftigede mig med sidst. Det er for det første spørgsmålet om mulighederne for, at en bevillingshaver, som af en eller anden grund får frataget bevillingen, har mulighed for via andre personer — det kan være en enkelt person, det kan også være sammenslutninger, aktieselskaber — alligevel at kunne komme til at drive restaurant.

[Alvilda Larsen.]

Det ligger i sagens natur, at loven som sådan ikke tillader stråmandssystemet, men jeg har ladet mig fortælle, at det i praksis udmærket kan lade sig gøre, og jeg vil gerne spørge den højtærede minister, hvilket kendskab man har til misbrug af loven på dette område.

Det andet spørgsmål, jeg gerne ville have besvaret, er spørgsmålet om de sundhedsmæssige krav, man må stille til restauratørhvervet. Man stiller krav til lokalernes indretning og størrelse og lignende ting, men hvordan forholder det sig med hensyn til de krav, man kan stille af sundhedsmæssig art til personale, ansat i restauranterne? Hvordan er det med kontrol med køkkenpersonale, såsom tuberkuloseundersøgelse og ligende? Findes der nogen adgang i loven til at føre kontrol med, at denne side af sagen er i orden? Det er dog levnedsmidler og mennesker, man har med at gøre, og jeg synes, det har en vis interesse, så jeg vil gerne vide, hvilke krav man kan stille til restauratøren på dette område.

Derudover har jeg intet at tilføje og kan, hvad lovforslaget som helhed angår, udtrykke mit partis velvillige indstilling.

Alfred Jørgensen: Ved første behandling af forslag til lov om ændring i beværterloven i forrige folketingsår udtalte jeg mig om en række enkeltheder i det da foreliggende lovforslag. Ved denne lejlighed vil jeg, da jeg ikke har lejlighed til at deltage i udvalgsarbejdet, komme med nogle få, mere almindelige bemærkninger om den her omhandlede lovgivning.

Enhver lovgivning, der berører forhold i forbindelse med salg og forbrug af stærke drikke — det gælder således foruden beværterloven også den lovgivning, der drejer sig om spiritus- og restaurationsbeskatningen, og i videre forstand færdselslov og straffelov o. s. v. — bør tage sigte på følgende tre forhold: for det første, at den enkeltes og samfundets rettigheder og forpligtelser afvejes imod hinanden, for det andet, at der undgås forskelsbehandling af lovlydige borgere, og for det tredje, at man såvel i den enkeltes som i samfundets interesse i alle forhold lægger vægt på, hvad der tjener til ædruelighedens fremme.

Jeg lægger altså for det første vægt på,

at den enkeltes personlige frihed sikres inden for de grænser, der også sikrer andres ret til frihed og tryghed. Den enkeltes ubegrænsede ret til spiritusnydelse kan samfundet ikke godkende; dertil griber den ind i for mange forhold af økonomisk og social art, områder som trafik, domstole, retsvæsen, politi, børneforsorg og meget mere, hvor drikkeriet forøger samfundets udgifter.

Jeg lægger dernæst vægt på, at man ved denne lovgivning undgår forskelsbehandling af de enkelte borgere, ligesom jeg kan bifalde, at man på visse områder tilstræber ensartede forhold i by og på land.

Med hensyn til selskabslokaler i byerne og forsamlingshuse på landet synes forslaget at have slagside til ugunst for byerne. Et forsamlingshus kan efter lovforslaget opnå bevilling til beværtning uden udskænkning af stærke drikke for 6 måneder ad gangen, og da forsamlingshuset jo er hele sognets selskabslokale, kan landboerne, hvis de ser bort fra spiritusudskænkningen, uden formaliteter feste i forsamlingshuset, hvornår de vil, men byboerne, der for den jævne befolknings vedkommende har langt mindre plads i hjemmene end landbefolkningen, må søge om tilladelse til at holde fest i et lejet lokale eller henvises til med langt større bekostning at holde festen på hotel eller restaurant. Kun i de tilfælde, hvor der ønskes spiritus til festen, er de to kategorier af borgere ligestillet. Jeg kunne have lyst til at spørge den højtærede handelsminister, med hvilken begrundelse man således forfordeler den jævne bybefolkning i forhold til landbefolkningen, der i hvert fald med hensyn til pladsforhold er gunstigere stillet.

Om beskatningen af stærke drikke vil jeg sige, at det er nødvendigt, når det spørgsmål kommer på dagsordenen, at finde en fremgangsmåde, der ikke ensidigt rammer et enkelt erhverv i al sin urimelighed, en fremgangsmåde, der hidfører et rimeligere forhold mellem restaurations- og butikshandel, hvis man ikke vil tage skridtet fuldt ud og tage skatten ved kilden og så overlade til folk selv, hvor de vil købe deres øl.

Endelig skal jeg udtale min tilfredshed med, at forslaget på visse punkter tydeligt tager sigte på ædruelighedens fremme.

[Alfred Jørgensen.]

Det gælder således bestemmelsen om, at forsamlingshuse ikke mere kan opnå stående bevilling til udskænkning af stærke drikke, en bestemmelse, der sikkert også vil vinde bifald hos den gode og sportsinteresserede ungdom.

For øvrigt skal jeg henvise til de synspunkter, jeg fremførte sidst, da spørgsmålet var til behandling i det høje ting.

Ministeren for handel, industri og søfart (Lis Groes): Jeg vil takke de ærede ordførere for deres tilsagn om fortsat saglig behandling af disse problemer.

Beskatningsspørgsmålet har indtaget en fremtrædende plads i dagens debat. Det er jo ikke mit område, men finansministerens. Jeg tror, jeg kan sige på hans vegne, at han i hvert fald skal have pengene i kassen; der er ikke noget, der tyder på, at han vil give afkald på indtægter; men de bemærkninger, der er faldet om, hvorvidt spiritusbeskatningen kan finde sted på en anden måde, end tilfældet er i øjeblikket, skal jeg gerne påtage mig at viderebringe til den højtærede finansminister.

Der er rejst nogle spørgsmål her i dag. Det ærede medlem fru Alvilda Larsen vendte tilbage til det spørgsmål, som hun også beskæftigede sig med, da vi sidst behandlede lovforslaget, idet hun talte om at overlade det til arbejderne selv at ordne spørgsmålet om øl og snaps i marketerierne. Det ærede medlem fremhævede, at der er mange steder, hvor man selv har ordnet det på en fornuftig måde. Jeg kan være fuldstændig enig med hende i, at det var lykkeligt, om vi kunne nå frem til, at folk af sig selv kunne lade være med at drikke mere, end de kunne tåle, og mere, end familiens økonomi kunne tåle, men det er nu engang en kendsgerning, at et vist antal mennesker — det ærede medlem nævnte 5 pct., jeg tør ikke sige, hvor stor procenten er — ikke selv kan klare disse problemer, og at heller ikke kammeraterne på arbejdspladsen kan klare det. Jeg ser alvorligt på dette forhold og kan i og for sig ikke forstå, at det ærede medlem ikke med mig må sætte familiens økonomi og trivsel i forgrunden på bekostning af friheden til at drikke øl og snaps; men det må

altså drøftes videre, sagen er jo ikke afgjort endnu.

Så var der spørgsmålet om, hvorfor man havde stillet landboerne bedre end byboerne med hensyn til muligheden for at feste i et offentligt lokale. Jeg tør ikke sige med bestemthed, hvad der ligger bagved, men jeg ville tro, det bl. a. er, at byboerne har større muligheder for at skaffe sig et egnet lokale end landboerne, idet der på landet ofte er mangel på sådanne lokaler. I øvrigt er det mit indtryk, at byboerne får denne tilladelse, når de søger om den.

Jeg tror, at de fleste af de andre spørgsmål, der har været fremme her, også var fremme ved behandlingen sidst og derfor ikke trænger til noget svar i dag. Med hensyn til strafansvaret for berusede motorkørere er det jo heller ikke mit område, men den højtærede justitsministers, og det må vist hellere drøftes med ham.

Alvilda Larsen: Jeg tager ordet, fordi jeg ikke ønsker, at den højtærede handelsminister ligesom sidste gang, da vi debatterede dette spørgsmål, skal have lov til at fremstille sig som den eneste rigtige beskytter, den bedste beskytter, af familien og familiens økonomi. Jeg er ganske på det rene med, at et overdrevent drikkeri hos de enkelte også truer familiens, d. v. s. konens og børnenes, økonomi, men det er ikke det, som er et særkende for den danske arbejderklasse, på ingen måde. Hvis den højtærede handelsminister lægger så stor vægt på, hvordan familiens, konens og børnenes, økonomi er, kunne hun vise sin interesse på helt andre områder ved at støtte en politik, som ikke førte priserne i vejret, en politik, hvor man udøvede langt større kontrol med prisstigningen, som i dag er det, der undergraver hjemmenes økonomi mest. Dette har jeg ønsket at sige i forbindelse med de foreslåede ændringer, og jeg fastholder min opfattelse af, at vi når frem til langt bedre løsninger ved at henvise arbejderne til selv i enighed og kammeratlighed at afgøre, under hvilke forhold de ønsker at købe deres øl, eller hvad de nu har mulighed for at købe i deres marketerier.

Det kan ordnes på den måde. Det beviser det system, mange virksomheder har. Der findes virksomheder, hvor man er enig om,

[Alvilda Larsen.]

at der ikke skal være salg af stærke drikke overhovedet. Der findes virksomheder, hvor man er enig om, at der ingen kreditgivning skal være. Her er arbejderne altså helt på det rene med, at det er den bedste løsning. Hvorfor kan man så ikke tilstræbe den slags ordninger andre steder fremfor rigoristiske lovbestemmelser, som af enhver arbejder føles som et unødvendigt formynderskab?

Axel Ivan Pedersen: På foranledning af de sidste bemærkninger, det ærede medlem fru Alvilda Larsen fremsatte om, hvem der var bedst egnet til at være hjemmenes beskytter, vil jeg på baggrund af den diskussion, der her er ført, sige, at hvis jeg skal vælge mellem de to damer, det ærede medlem fru Alvilda Larsen og den højtærede handelsminister, er jeg ikke i tvivl om, hvem valget vil falde på.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Axel Ivan Pedersen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 24. oktober, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ind- og udførsel af fisk, forslag til lov om støtte til nybygning af fiskerfartøjer m. v.

og

forslag til lov om ændringer i lov om oprettelse af et kreditinstitut for fiskeri-erhvervet.

3) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om opfindelser vedrørende krigsmateriel.

4) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændringer i beværterloven.

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om bybefolkningens forsyning med mælk og fløde.

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om forlængelse af lov om bortsalg af visse brugte personmotor-køretøjer.

Mødet hævet kl. 17³⁵.

9. møde.

Onsdag den 24. oktober kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om midlertidige bestemmelser vedrørende påbuddene af indkomst- og formueskat til staten m. m.

I skrivelse af gårs dato meddeler landbrugsministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring i lov om udførsel og indførsel af levende dyr m. v., forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet,

forslag til lov om tillæg til lov om beskyttelse af bier mod giftige plantebeskyttelsesmidler og

forslag til lov om sammenslutningers og institutioners landbrugsjord.